

ÄIDIN JA PIENEN LAPSEN DIALOGIN KUVAUS

MATTI LEIWO - TUOMO SUONTAUSTA

Jyväskylän yliopisto

ABSTRACT

ON THE DIALOGUE BETWEEN THE MOTHER AND THE VERY YOUNG CHILD

This paper describes the structure of dialogue between a mother and a child of two years and one month. The child was producing his first words at the time of the recordings. The dialogues were tape-recorded with a radio microphone. The utterances of the corpus were classified according to their speech function into informative, questioning, suggesting, directive, emotive, metalinguistic and discursive utterances (see Table 1, Appendix 1 (the mother's utterances), and Appendix 2 (the child's utterances)).

Most often the openings made by the child are interpreted by the mother as informatives. If the mother is able to interpret them, she usually responds with a metalinguistic utterance (repetition or imitation). If she cannot interpret the utterance, she reacts with a bound opening such as a question (Fig. 8). This may lead to a renewed informative by the child (Fig. 9). From the point of view of the child, however, the mother imitates the child's repeated verbalisations: paralinguistically her reactions become more and more like the child's openings (Figures 3 and 12). In addition to the informative openings, there are openings that are interpreted as directives and metalinguistic utterances (practising the words etc.). The metalinguistic opening leads to a discursive reactive move (acknowledgement) or to imitations by the mother.

The openings made by the mother generally do not lead to a dialogue but only to an optional acknowledgement by the child (Fig. 6 and 7, depending on whether the discourse is described from the point of view of the mother (6) or the child (7)).

In general, then, the results seem to point to the importance of the child's own openings in the dialogue. Further, they show that it is the mother who "echoes" the child's utterances, not the other way around.

1. Johdantoa

Varhaisille transformationalisteille äidin ja lapsen välinen vuorovaikutus oli hyvin ongelmaton. Olennaista kielenomaksumisessa oli yleiseen kognitiiviseen kapasiteettiin perustuva kielenomaksumisjärjestelmä (LAD), joka tuotti kielioppihypoteeseja, joihin lapsen ymmärtäminen ja tuottaminen perustuivat. Suoritukseen kuuluvat prosessit ja strategiat, elementtien varastointi ja muistiinpalauttaminen eivät puheen taustalla olevasta kielikyvystä kiinnostuneita kielitieteilijöitä ja psykologeja kiinnostaneet.

Kielenomaksumisjärjestelmä pystyi transformationalistien mukaan tekemään hypoteeseja umpimähkäisestä ja satunnaisesta primaarimateriaalista, ja näin ei lapsen kielelliseen syötökseen juuri puututtu. Kun teoreettinen viitekehys muuttui, myös lapsen kielellinen syötös rupesi kiinnostamaan tutkijoita, ja ehdotettiin jopa, että syötös on "hyvin yksinkertainen, virheetön ja johdonmukainen", se on suorastaan "ideaalinen tiedosto kielenomaksumisen pohjaksi". (Snow et al. 1974, 1). Snown (1977) mukaan äidin puhe pienelle lapselle on rakenteellisesti yksinkertaista ja redundanttia, puheen prosodisia piirteitä liioitellaan ja puheessa käytetään yksinkertaisia lapsenkielisiä sanoja ja runsaasti kysymylauseita. Puheen modifikaatiot ovat samoja lapsen ja aikuisen sukupuolesta, kielestä ja sosiaaliluokasta riippumatta, ja jopa nelivuotiaat muuntelevat puhettaan samoin kaksivuotiaille puhuessaan. Äidin ja lapsen välinen keskustelu on vuorovaikutusta, jossa olennaiset muutokset esim. äidin ilmausten kompleksisuudessa tapahtuvat lapsen reagoitavuuden kehittyessä noin 7 kk. iässä, kun taas ensimmäisten sanojen ilmaantumisen ei olennaisesti muuta äidin ilmausten rakennetta. Vuorovaikutusluonne selittäisi myös kysymysten ja vahvistuskysymysten suuren määrän.

2. Tutkimuksen materiaali

Tämän artikkelin aineisto koostuu äidin ja 1 v 1 kk ikäisen lapsen diskurssikatkelmasta. Lapsi oli juuri päässyt ensimmäisten sanojen tuottamisvaiheeseen. Puhe on nauhoitettu radiomikrofonilla, joka oli äidin kaulassa ennen töihin menoa ja töiden jälkeen. Mikrofonin lähti käyntiin pienellä viiveellä äidin aloitettua puheensa, ja kävi käynnistyttyään vielä noin neljä sekunttia puheen loppumisen jälkeen. Näin varmistettiin se, ettei nauhaan tullut häiritseviä katkoja ja viivästyneitä aloituksia.

Menetelmän etu on, että tilanteet ovat mahdollisimman luontevia ja aitoja, äidit unohtivat hyvin nopeasti kaulassaan olevan mikrofonin. Menetel-

män puute on, että nauhojen koodauksessa tilanne ei aina ole selvä ja ekstraverbaalista käyttäytymistä ei voi kuullun perusteella päätellä.

3. Äidin keskustelu lapsen kanssa

Äidin ja pienen lapsen dialogin kuvausta varten olemme kehittäneet empiirisen materiaalin pohjalta kolmitasoisen kuvausjärjestelmän, jossa dialogi kuvataan (1) syklien, (2) siirtojen ja (3) aktien tasoilla.

Dialogin perusyksikkönä olemme pitäneet sykliä, joka yleensä muodostuu siirtoparista, ei kuitenkaan aina. Syklin ensimmäinen siirto on aina avaus. Jos syklistä on useampia avauksia, so. sidonnaisia avauksia ensimmäisen avauksen lisäksi, kutsumme sykliä kompleksiseksi sykliksi. Siirrot on kuvauksessa jaettu kolmeen ryhmään, avauksiin ja sidonnaisiin avauksiin sekä vastaussiiirtoihin.

Aktit olemme ryhmitelleet seitsemään pääluokkaan aktien funktion mukaan: informatiiveihin, kysymyksiin, ehdotuksiin, direktiiveihin, emotiiveihin, metalingvistisiin akteihin sekä diskursiivisiin akteihin. Informatiivit ja kysymykset ovat funktioltaan tietoa välittäviä tai pyytäviä, ehdotukset ovat äidin puhetta ja funktioltaan ne ovat suunnittelevia, tulevia toimintoja kuvaavia monologijaksoja, jotka osin palvelevat myös äidin toimintojen suunnittelua, so. niillä on egosentrinen tehtävä sanan vygotskyläisessä merkityksessä. Direktiivit liittyvät välittömien toimien ohjailuun, emotiivit tunteiden ja suhtautumisten osoittamiseen ja diskursiivit ovat diskurssin sisäisiä puheakteja, kuittauksia jne.

Seuraava taulukko havainnollistaa äidin ja lapsen dialogin kuvausjärjestelmäämme: äidin ilmaukset ovat vasemmassa ja lapsen oikeassa sarakkeessa.

Taulukko 1. Äidin (vasen sarake) ja lapsen (2 v 1-kk; oikea sarake) dialogin kuvausjärjestelmän ilmaukset funktioittain järjestettyinä

A. Informatiivinen puhefunktio (Info)

- nimeämiset	- nimeämiset
- toiminnan, tapahtuman ja tilanteen kuvaukset	- osoittamiset ja huomaamiset
- kompleksiset	

B. Kysyvä puhefunktio (Ques)

- kysymykset

C. Ehdottava puhefunktio (Sugg)

- ehdotukset

D. Direktiivinen puhefunktio (Dire)

- käskyt ja kehotukset - vaatimukset
- kiellot (- kutsut)
- kutsut
- huomion kiinnittämiset

E. Emotiivinen puhefunktio (Emot)

- hellittelyt (- hellittelyt)
- (- torumiset) (- vastustamiset)
- kehumiset

F. Metalingvistinen puhefunktio (Meta)

- laajennukset - harjoittamiset
- korjaukset - toistot ja matkimiset (repeats/imitates)
- toistot ja matkimiset (repeats/imitates)

G. Diskursiivinen puhefunktio (Disc)

- kuittaukset - kuittaukset
- epäselvät

Taulukkoon olemme merkinneet vain tähänastisessa materiaalissamme esiintyneet ilmausluokat, tässä nimenomaisessa dialogissa esiintymättömät ilmaukset ovat suluissa. Ilmausten frekvenssit on laskettu yhden katkelman perusteella (Liitteet 1 ja 2).

Muotonsa puolesta aktit on jaettu kolmeen ryhmään: (1) nonverbaalisiin akteihin, (2) ääntelyihin ja deskriptiivis-onomatopoeettisiin akteihin sekä (3) leksikaalis-kieliopillisiin akteihin. Lisäksi on aktien koodauksessa otettu huomioon se, kenelle akti on suunnattu (äiti/lapsi/joku ulkopuolinen) sekä tietenkin aktin lausuja (Liite 3).

4. Äidin dialogi lapsen kanssa ja lapsen dialogi äidin kanssa

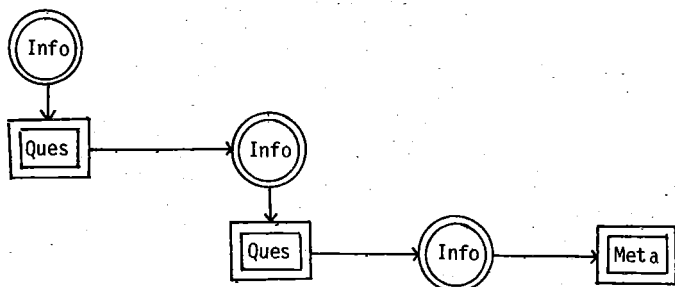
Äidin ja pienen lapsen dialogin kuvaaminen on ongelmallista monessa mielessä. Ensinnä puhefunktioiden liittäminen lapsen ilmauksiin on hyvin pitkälle menevää tulkintaa, eikä edes dialogin siirtorakenteen kuvaaminen

ole itsestään selvää. Ajatellaan esimerkiksi seuraavaa katkelmaa (ilm. 107-112):

- (1) [tauco]
lapsi: N_{kukka}[^]
äiti: N_{missä}[^]
lapsi: N_{kukka}[^]
äiti: N_{missä} N_{kukka}[^] [matkii]
lapsi: N_{kukka}[^]
äiti: N_{kukka}[^] [matkii liioitellen]
[tauco]

Äiti tulkitsee lapsen ilmaukset nimeämiseksi ja vastaa niihin kysymällä, dialogin rakennetta voisi kuvata äidin kannalta seuraavasti:

(2)

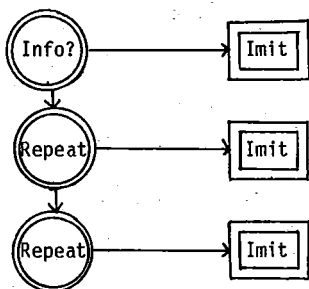

Äiti tulkitsee lapsen ensimmäisen ilmauksen informatiiviseksi avaukseksi ja tekee tarkennuskysymyksen (sidonnaisen avauksen), tulkitsee lapsen toiston vastaukseksi, joka ei kuitenkaan tyydytä äitiä, ja niin hän toistaa kysymyksensä täydellisempänä. Kun lapsen vastaus toistuu samanlaisena, äiti muuttaa strategiaansa, hyväksyy vastauksen ja toistaa sen intonaatiota liioitellen.

Lapsen kannalta dialogi taas on hyvin erilainen. Lapsi ei ymmärrä äidin kysymyksiä ilmeisesti edes signaaleiksi osoittaa jotakin eikä reagoi niihin esim. "osoita nimeämäsi/nimetty esine". Näin äidin avaukset ovat reaktioita lapsen informatiiviin tai todennäköisemmin rituaaliin - lapsi toistelee kukka-sanaa keskusteluissa kerta toisensa jälkeen. Tämä äidin reaktioiden vastausrakenne korostuu siinä, että äiti ensimmäisestä kysymyksestään alkaen

matkii lapsen intonaatiota, viimeisessä ilmauksessaan sitä selvästi liioitellen. Näin lapsen kannalta dialogi on rakenteeltaan seuraavanlainen:

(3)

Lapsen kannalta tilanne siis on sellainen, että lapsi antaa mallin ja äiti matkii sitä, äidin reaktioissa on kysymys (lapsen kannalta) eräänlaisesta shaping-tapahtumasta, jossa äidin reaktiot vähitellen lähestyvät annettua mallia. Tilanne on siis täysin päinvastainen kuin millaiseksi dialogi ainakin pääosiltaan yleensä oletetaan. Lapsi ohjaa ja muovaa äidin reaktiota eikä päinvastoin.

5. Äidin avaukseen perustuvat syklit

5.1. Informatiiviset ja ehdottavat avaukset

Äidin informatiiviset avaukset - nimeämiset, toiminnan kuvaukset ja kompleksiset informatiivit - eivät yleensä johda dialogiin. Näytteessä (yhteensä 115 sykliä) on oikeastaan vain pari äidin informatiivilla alkavaa keskustelua.

(4) Ä: Nhyiii kakka

L: yääh [kurkkuäänellä]

ja

(5) Ä: ^hyi sul o 'iha musta suu^ ^hyh hyh^

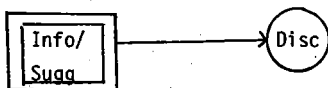
L: yyhy yy

Ä: tästä lähtiki väriä^

Joskus informatiivinen avaus johtaa lapsen ääntelyyn, jonka äiti voi tulkita kuittaukseksi, joskus äidin avaus jää irralliseksi monologijaksoksi.

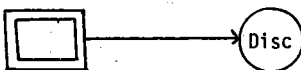
Periaatteessa samanlaisia ovat ehdottavat avaukset, jotka yksin tai myös informatiiveja sisältäessään johtavat vain kuittaukseksi tulkittavaan äännähdykseen. Tällaisten keskustelujen rakennetta voidaan siis kuvata kaaviolla

(6)

Kaikkiaan on tällaisia syklejä näytteessä 23 (20 % kaikista näytteen sykleistä), niistä kahdeksaan liittyi jonkinlainen lapsen diskursiivinen vastaussirto. Lapsen kannalta näiden jaksosten rakennetta voitaisiin kuvata seuraavasti: lapsi ei ymmärrä tällaisten jaksosten merkitystä:

(7)

5.2. Kysyvät ja direktiiviset avaukset

Myöskään äidin kysyvät avaukset eivät johda lapsen osalta mihinkään reaktioon, enintään kuittaukseksi tulkittavaan ääntelyyn. Toisaalta äiti ei juurikaan avaa syklejä kysymällä: tällaisia syklejä on vain kahdeksan (eli noin 7 % avauksista) näytteessä. (Lisäksi sidonnaisia avauksia on 15 kpl, ks. luku 6.) Syklien rakenne on siis periaatteessa samanlainen kuin edellä, puhtaasti kuvaustekninen ongelma on kysymystä seuraavan diskursiivisen aktin koodaus vastaukseksi tai seurauksi.

Käskevät avaukset rinnastuvat kysyviin avauksiin: ne eivät yleensä johda keskusteluun, vaan niitä seuraa parissa tapauksessa diskursiivinen ääntely. Tällaisia avauksia on näytteessä 18 (n. 16 % avauksista). - Direktiivisistä avauksista huomattakoon, että radionauhoitetusta materiaalista ei käy ilmi, ovatko ne johtaneet nonverbaaliseen reaktioon tai tekoon.

5.3. Emotiiviset avaukset

Liioin eivät äidin emotiiviset avaukset johda keskusteluun, parissa tapauksessa diskursiiviseen "kuittaukseen": kaikkiaan on tällaisia avauksia 11 (n. 10 %). Emotiivit voivat myös esiintyä kompleksisissa avauksissa yhtenä aktina.

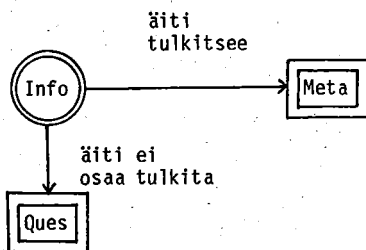
Tiivistäen voidaan äidin avauksista todeta, että lapsi ei niitä ilmeisesti erottele, ja ne johtavat lapsen osalta lähinnä diskursiivisiin reaktioihin, eivät yleensä vuoroparia pitempään sykliin. Vain aniharvoin johtaa äidin avaus ja sen kuittaus äidin osalta kompleksisiin sykleihin, so. äiti toistaa avauksensa tai muotoilee sen uudelleen. Kaikkiaan avaa äiti näytteen sykleistä noin 52 %.

6. Lapsen avaukseen perustuvat syklit

6.1. Informatiiviset avaukset

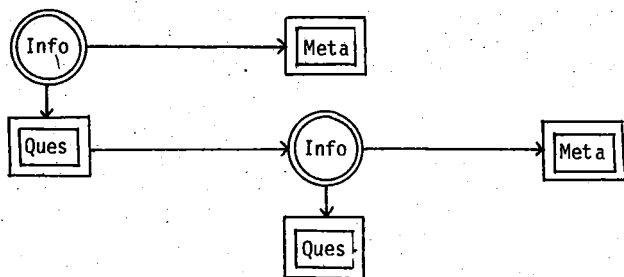
Keskustelunäytteen lapsi oli juuri siirtymässä esikielellisestä kehityksestä ensimmäisten sanojen vaiheeseen, joten sanojen ja ääntelyiden, sanamuotoisten äänne- ja tavurakenteiden erottaminen, oli nauhoitusten perusteella vaikeata. Materiaalissa oli kaikkiaan 19 lapsen avauksia, jotka tulkitimme informatiivisiksi, ja saman verran (17) avauksia, jotka tulkitimme epäselviksi. Äidin tyypillinen reaktio selviin avauksiin oli metalingvistinen siirto (7 esimerkkiä), epäselviin sidonnainen kysymysavaus (6 esimerkkiä). Olennaista ei ilmeisesti olekaan koodaajan tulkinta vaan äidin tulkinta. Tällöin muodostuu seuraavanlainen yleinen diskurssirakenne (joskus harvoin metalingvistisen ilmauksen paikalla on informatiivi tai direktiivi):

(8)

Tilanne saattaa johtaa jatkokeskusteluun: näytteessä on yksi esimerkki keskustelusta, jossa äidin metalingvististä vastausta seuraa lapsen kuitaus. Äidin sidonnaista kysymystä taas saattaa seurata lapsen uusi informatiivinen tai äidin sellaiseksi tulkitsema siirto kuten esimerkissä 1. Näin kaavio 8 voidaan täydentää seuraavaan yleisempään rekursiiviseen muotoon:

(9)

Jos äiti pystyy tulkitsemaan lapsen ilmauksen, hän vastaa yleensä metalingvistisellä siirrolla, joskus infolla, jos hän ei pysty sitä tulkitsemaan, hän vastaa sidonnaisella, kysyvällä avauksella.

Äidin siirto tapauksissa, joissa hän pystyy tulkitsemaan lapsen ilmauksen, voi olla metalingvistinen - toisto, korjaus tai laajennus - mutta ilmeisesti sama funktio on äidin nimeämisillä lapsen informatiivisen avauksen jälkeen. Raja metalingvistisen siirron ja nimeämisen välillä on tässä vaiheessa ulkopuolisen tulkitsejan raja; esim.

(10)

L: [nasaalista ääntelyä]

Ä: ∇ nalle^N

L: \downarrow äääyy^N [kurkunpää-ääntelyä]

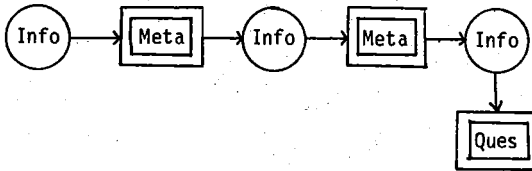
Ä: \downarrow nalle[↓] [muristen]

L: [murisee kurkunpää-ääntelyä]

Ä: \leftarrow noinko se murisee^N

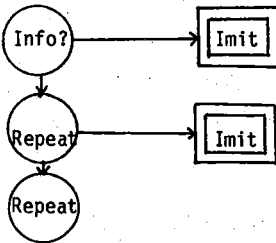
Aivan ilmeisesti äiti tulkitsee lapsen nasaalisen ääntelyn informatiiviseksi tilannevihjeiden perusteella ja nimeää tai toistaa sen. Kun lapsi uudelleen ääntelee, äiti toistaa lapsen paralingvististä esitystä matkien sanan sekä lopulta siirtyy kysymykseen: kaavamaisesti siis

(11)

Lapsen kannalta taas tässäkin toteutuu kaaviossa (3) esitetty pareista koostuva keskustelukatkelma, jossa äidin reaktio vähitellen muotoutuu lapsen avauksen muotoiseksi, olkoonkin että äiti viimeisessä parissa selvästi tekee oman avauksensa: lapsen kannalta siis keskustelu on kaavamaisesti seuraavanlainen:

(12)

Muita sporadisesti esiintyviä äidin vastauksia tällaisiin informatiivisiin tai epäselviin avauksiin ovat hellittelyt tai kiellot, tilanteesta riippuen: tällainen hellittelyyn johtava avaus muistuttaa silmiinpistävästi selvästi Skinnerin yleistä operanttiparadigmaa, kun taas infoa seuraava metalingvistinen siirto muistuttaa Skinnerin (1957) kaiuksi (echoic operant) nimeämää operanttiparadigmaa. Olennainen ero näissä kaiuissa on kuitenkin se, että niissä aikuinen on "kaiukujan" roolissa ja lapsi muovaa aikuisen reaktioita.

6.2. Lapsen direktiiviset avaukset

Materiaalissa esiintyi vain kuusi direktiivistä avauksia, joista neljä johti äidin kysymykseen, so. samaan kuin epäselvät informatiivit, ja yksi äidin hellittelyyn, emotiivivastaukseen. Myös pari informatiivista ja epäsel-

vää avausta johti tällaiseen "yleisesti palkitsevaan" emotiiviin. Radionauhoituksista ei kuitenkaan voi tehdä päätelmiä äidin nonverbaalisista reaktioista.

6.3. Lapsen metalingvistiset avaukset

Tällaisia avauksia oli 23 tapausta, pääasiassa harjoittamisia, joihin äidin tyypillinen reagointi oli kuittaus tai toisto.

7. Pohdiskelua

Tiivistäen voidaan todeta, että äidin ja lapsen välinen verbaalinen vuorovaikutus on äidin kannalta keskustelua, lapsen kannalta se muodostuu vuoropareista, joissa lapsi on reagoivana osapuolena stereotyyppisillä kuittauksilla, tai sitten avaavana osapuolena, jolloin äidin käyttäytyminen on eräänlaista lapsen avauksia muistuttavien kaikujen tuottamista. Tämä äidin "kaikuminen" näyttää olevan olennaisempaa kuin lapsen "kaikuminen" konsanaan. Lapsen todelliset informatiiviset vastaukset ovat tässä vaiheessa ilmeisesti äärimmäisen harvinaisia.

Kuvaus sopii yhteen sellaisen vuorovaikutuksen kuvauksen kanssa, jossa on todettu (esim. Snow 1977), että äiti antaa lapsen ilmauksille intentionaalien tulkinnan ja tulkitsee lapsen ääntelyn viestinnäksi jo ennen kuin lapsi tuottaa varsinaisia sanoja. Sanojen ilmaantuminen ei ilmeisesti olennaisesti muuta vuorovaikutuksen luonnetta. Edelleen lapsi näyttää ensin oppivan "kuittamisen" ennen kuin oppii sen sisällöllisen merkityksen (vrt. A. Hakulinen 1981).

Kuvaus osoittaa myös, kuinka tärkeä on lapsen oma aktiivisuus. Lapsi ei suinkaan ole vastaaja, vaan hedelmällisimmät ja kompleksisimmät keskustelut (niin lapsen kuin aikuisen kannalta) syntyvät silloin, kun äiti ryhtyy kehittämään lapsen avauksia sidonnaisella kysyvällä avauksella.

Lähteet

- Hakulinen, A. 1981. Lapsen kielen tekstuaalisesta kehityksestä. Psykolinguvistisiä kirjoituksia 1, toim. K. Sajavaara ja M. Leivo. AFinLA:n julk. 30. Jyväskylä.
- Skinner, B.F. 1957. Verbal Behavior. Appleton-Century-Crofts. New York.
- Snow, C. 1977. The Development of conversation between mothers and babies. Journal of Child Language 4, 1, 1-22.
- Snow, C., A. Arlman-Rupp, Y. Hassing, J. Jobse ja J. Vorster 1974. Mother's speech in three social classes. Journal of Psycholinguistic Research 5, 1, 1-20.

LIITE 1: Äidin ilmaukset puhefunktioittain (Speech functions in the mother's utterances)

	N	%
Informatiivit (Info)		
- nimeämiset	9	
- osoittamiset	4	
- kompleks. inform.	<u>29</u>	
yhteensä	42	26 %
Kysymykset (Ques)	32	20 %
Ehdotukset (Sugg)	5	3 %
Direktiivit (Dire)		
- käskyt	13	
- kiellot	8	
- kutsut	2	
- huomion kiinn.	<u>5</u>	
yhteensä	28	17,5 %
Emotiivit (Emot)		
- hellittelyt	15	
- kehumiset	<u>1</u>	
yhteensä	16	10 %
Metalingvistiset (Meta)		
- laajennukset	2	
- korjaukset	5	
- toistot ja matkimiset (repeats/imitates)	<u>21</u>	
yhteensä	28	17,5 %
Diskursiiviset (Disc)	9	6 %
<hr/>		
Yhteensä	160	100 %

LIITE 2: Lapsen ilmaukset puhefunktioittain (Speech functions in the child's utterances)

	N	%
Informatiivit (Info)		
- nimeämiset	13	
- osoittamiset	<u>12</u>	
yhteensä	25	24,5 %
Direktiivit (Dire)		
- vaatimukset	6	6 %
Emotiivit (Emot)		
- hellittelyt	0	0 %
Metalingvistiset (Meta)		
- harjoittamiset	17	
- toistot ja matkimiset (repeats/imitates)	<u>6</u>	
yhteensä	23	22,5 %
Diskursiiviset (Disc)		
- kuittaukset	22	22 %
Epäselvät	26	25 %
<hr/>		
Yhteensä	102	100 %

LIITE 3: PARAKIELEN KOODIT LITTEROINNISSA (Paralinguistic codes)

- ^...^ Voimakas ääni (loud voice)
- v...v Hiljainen ääni (quiet voice)
- ↑...↑ Korkea ääni (high pitched)
- ↓...↓ Matala ääni (low pitched)
- ∪...∪ Venyttelevä puhe (drawling speech)
- ∩...∩ Katkonainen puhe (fragmented speech)
- >...> Hidas tempo (slow tempo)
- <...< Nopea tempo (fast tempo)
- N...↑ Normaali ääni, joka nousee (raising pitch)
- N...↓ Normaali ääni, joka laskee (falling pitch)
- N...^ Koveneva ääni (increasing intensity)
- N...v Hiljenevä ääni (lessening intensity)
- '... Voimakas lausepaino (sentence stress)
- Katko, henkilö jättää puheen kesken ja jää odottamaan (break)

SYKLIEN KUVAUKSESSA KÄYTETYT KOODIT (The moves)

- = Lapsen siirto (child's move)
- = Äidin siirto (mother's move)
- } = Leksikaalis-kieliopillinen siirto (lexical move)
- }
- } = Nonverbaalinen/onom.-deskriptiivinen siirto (nonverbal move)
- }